

De inspiratie van en voor WKRP in Cincinnati

In een tijd dat je als *radionerd* aangewezen was op obscure, gestencilde blaadjes als het Free Radio Magazine of het chiquere RadioVisie en Freewave om foto's te zien van radiostudio's, was het een sensatie om op televisie ineens naar WKRP te kunnen kijken. Deze Amerikaanse comedyserie ging over het wel en wee van één van de slechtst presterende radiostations in de stad Cincinnati, Ohio, met DJ Johnny Fever rockend (of slapend) in de prachtige studio, met twee robuuste draaitafels ter linkerkant, een grote mixer met draaiknoppen, bandrecorders en een zwiepende microfoon aan een hengel. Je moest uiteraard wel op tijd je televisietoestel aanzetten want van opnemen en terugkijken was in elk geval bij ons thuis nog geen sprake. De serie moet ergens in 1978 en 1979 in Nederland zijn uitgezonden; geen idee meer door welke omroep, maar het zal de TROS of de VOO zijn geweest.

WKRP was niet slechts een voor de serie verzonden radiostation, maar geïnspireerd op werkelijke stations en personen. De bedenker van de comedyserie, Hugh Wilson, en de voornaamste schrijver, Bill Dial (die af en toe opdraaft als zendertechnicus - nomen est omen) hadden allebei bij de 'echte' radio gewerkt en verwerkten voormalige collega's in de afleveringen. Genoemde ochtend DJ Dr. Johnny Fever, gespeeld door acteur Howard Hesseman, had ook in het echt kortstondig als DJ gewerkt en hetzelfde geldt voor 'station manager' Arthur Carlson. Eén van de bekendste afleveringen is die waarin bij wijze van publiciteitsstunt kalkoenen uit een helikopter werden gegooid (wat uiteraard gruwelijk misging: "As God is my witness, I didn't know turkeys could fly."). Zo'n PR-stunt is in werkelijkheid ook gedaan, al werden de kalkoenen niet uit een helikopter maar uit een vrachtwagen gegooid, met naar alle waarschijnlijkheid minder desastreuze gevolgen voor de beesten.

Het fictieve WKRP had op zijn beurt invloed op de echte wereld: het nummer 'Heart Of Glass' van Blondie werd mede een hit omdat Dr. Johnny Fever het draaide op WKRP. Platenmaatschappij Chrysalis was zo attent om een gouden plaat op te sturen, die in latere afleveringen aan de muur hangt op de burelen van het fictieve station. Ook andere bands zoals U2, The Cars, Toto, The Knack en Devo zouden hebben geprofiteerd van hun 'airplay' op WKRP, al maakte juist het gebruik van al die mooie muziek het later heel ingewikkeld vanwege auteursrechtenkwesties om de serie uit te brengen op DVD.

WQXI

De serie begint als WKRP een noodlijdend easy-listening station is met magere advertentie-inkomsten. Dan wordt Andy Travis als nieuwe programmaleider aangenomen en hij besluit het format om te gooien naar rock-'n-roll-radio. Dat leidt aanvankelijk tot gemengd reacties en soms zelfs tweedracht bij het personeel van het station. Het behoudende deel bestaat uit nieuwslezer Les Nessman (onder meer vijfvoudig winnaar van de 'Buckeye Newshawk Award' en nog steeds onder ons als twitteraar @WKRPQuotes), advertentie-zendtijd-verkoper Herb Tarlek en de grote baas Arthur Carlson ('The big guy', hoewel zijn moeder de eigenaar is van het station). De blonde schoonheid Jennifer (gespeeld door Loni Anderson) brengt intussen iedereen het hoofd op hol, maar zorgt op professionele wijze voor de echte continuïteit van het station en weigert gedecideerd om koffie rond te brengen. De voorstanders van de verandering van het format van WKRP zijn DJ Johnny Fever, die eindelijk weer een beetje tot leven komt, zijn collega DJ in de avonduren Venus Flytrap en de jonge programma-assistent Bailey Quarters.

De schrijver van de serie, Bill Dial, had gewerkt bij de advertentie-afdeling van het station WQXI met als curieuze bijnaam 'Radio Korea' in Atlanta, Georgia in 1968, samen met DJ 'Skinny' Bobby Harper. Dit station wordt gezien als de inspiratie voor de WKRP show. Grappig detail: WQXI zond overdag uit met 28,000 watt en 1.000 watt 's nachts op 790 kHz - 790 AM. WKRP in de tv-serie zou 50.000 watt hebben, hoewel het in latere afleveringen wordt afgezwakt tot 5000 watt. Nog altijd een aardig vermogen overigens.

Booger!

Dr. Johnny Fever werd gebaseerd op Bobby Harper (1939 -2003), geboren in de Canadese provincie Saskatchewan. Harper brak door op Cincinnati AM Top 40 powerhouse WSAI in 1964, en versleet daarna nog een slordige 11 andere radiostations. Op WQXI in Atlanta ('Quixie in Dixie') was hij ochtend DJ (net als later Johnny) en werd beroemd met haast onvertaalbare programma-onderdelen als het 'koeien loeien ochtend bulletin': "there are seven moo cows on the streets of Atlanta this morning." Echt, ik heb gezocht naar de diepere betekenis maar deze nog niet gevonden. Misschien waren sommige ochtendshows op de radio net zo lichtzinnig als tegenwoordig. In 1991 stopte Harper met radiowerk en ging werken voor de communicatie-afdeling van Delta Air Lines en later de plaatselijke metro. Echte rock 'n roll.

In de tv-serie is Johnny Fever afkomstig van een radiostation in Los Angeles waar hij is ontslagen omdat hij 'on air' het woord 'booger' heeft gezegd (laten we het vertalen met 'neuspeuteraar'). Na de 'format-change' van Andy mag hij zeggen wat hij wil, grijpt de microfoon en schreeuwt er vergenoegd in: 'booger!'

Andy Travis, de programmaleider die het format van WKRP verandert in de eerste aflevering, dankte zijn naam en een deel van zijn karakter aan de neef van de bedenker van de serie, Hugh Wilson. Maar Travis was vooral gebaseerd op de innovatieve Amerikaanse DJ en voice-over Marion Elbridge Herrington (1935-1997), die ook model stond voor Jeff Dugan in de film 'FM' uit 1978. Herrington was ook bekend als Captain Mikey, Mikel Hunter, Motorcycle Mikel, Lefty, Hot Rocks Hunter en Oil Can Harry. En dat verklaart direct de enorme hoeveelheid bijnamen van de WKRP DJ die in aflevering één begint als John Caravella en zich vervolgens ontpopt tot Johnny Cool, Johnny Duke, Johnny Style, Johnny Midnight, Johnny Sunshine, Professor Sunshine, Rip Tide and Heavy Early. Ze schijnen in de tv-serie overigens allemaal zichtbaar te zijn op zijn geliefde extra-large koffiemok.

Rolmodel Herrington was een pionier van het album-oriented rock (AOR) format bij de stations KOME in San Jose en KMET in Los Angeles. Hij wordt omschreven als één van de allerbeste programmeurs van Top 40 radio en progressieve rock op FM. Album-oriented rock werd een Amerikaans FM radio format dat zich richtte op album tracks van rock-artiesten, aanvankelijk als een goedkope manier om de nieuwe FM te vullen, dat volgens de Amerikaanse wetgever geen kopie mocht zijn van bestaande AM-programmering. Het vaak idealistische 'freeform' format (van folk tot hard rock) werd strakker geformatteerd naarmate meer luisteraars naar de FM verhuisden. Als terzijde: in Europa werd het 'freeform' of 'progressive' radio format begin jaren zeventig feitelijk geïntroduceerd door het herboren Radio Caroline (en 199 / Seagull) voor de Nederlandse kust als 'Europe's first and only album station'

Over WKRP (W-crap was de bedoelde grap) als tv-serie valt nog heel veel meer te vertellen: de aanvankelijk tegenvallende kijkcijfers, het geschuif met uitzendtijden, de veranderingen aan de verhaallijnen, de kleurrijke personages en de acteurs. Er kwam zelfs een -minder gewaardeerde- opvolger onder de naam 'The new WKRP', waarin overigens twee hilarische afleveringen zitten van Johnny Fever die het wereldrecord non-stop radiomaken vanaf een torenhoog billboard probeert te verbreken gedurende niet minder dan drie weken (net even iets meer als Giel Beelens 198 uur die natuurlijk wel echt waren). Maar voor mij als brugklasser en radionerd-in-spé

was het heerlijk om wekelijks een mooi stel mensen bij elkaar te zien die genoten van radiomaken in een studio die echt bewoog, zonder dat je behoefde te wachten op een volgend radioblad in de brievenbus met plaatjes.

"Baby, if you've ever wondered, wondered whatever became of me, I'm living on the air in Cincinnati. Cincinnati, WKRP. Got kind of tired of packin' and unpackin', town to town up and down the dial. Maybe you and me were never meant to be, just maybe think of me once in a while. I'm at WKRP in Cincinnati."

Nog meer weten?

https://en.wikipedia.org/wiki/WKRP_in_Cincinnati

En het krankzinnig gedetailleerde lemma:

https://en.wikipedia.org/wiki/Dr._Johnny_Fever

Veel afleveringen van (the new) WKRP staan op YouTube.

André van Os

Oktober 2017